

Kazatel: Josef Hurta**Písně:** 171, Svítá 218, 399, 406**Čtení:** Mt 25, 14 – 30**Text:** J 16, 7*Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přimluve k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám.*

Ježíšovo podobenství mluví o člověku, který se chystá na nějakou dobu odcestovat pryč. Neříká se tu kam pojedete, co tam bude dělat, jestli pracovat, studovat nebo bude mít prostě volno. V každém případě nebude nějakou dobu přítomen. Tento člověk proto zavolal své služebníky a rozdělil jim hřivny, řecky „talenty“, které představují určitou hodnotu nebo schopnost.

Ve vyprávění je nápadné, že jim vůbec neříká, co mají s tou svěřenou hodnotou dělat. A jistě je to záměr. Znázorním to na příkladu: V r. 1927 vydala firma Bat'a brožuru s názvem „Do nové práce“. Obdržel ji každý nový příchozí do firmy. Kromě jiného se v ní nacházel i text s názvem „Poselství Garciovi“. Garcia byl vůdce povstalců na Kubě v době Španělsko-americké války. Američané ho potřebovali kontaktovat jako svého spojence. Nikdo ale, nevěděl, kde se skrývá. Někdo však řekl: „Pokud vám někdo najde Garcia, pak to bude muž jménem Rowan.“ Poslali pro Rowena a dali mu dopis pro Garcia. Rowen vzal dopis a neptal se: „Kde mám toho Garcia hledat? Jak se k němu dostanu? Co k tomu potřebuji?“ Ne. Rowen vzal dopis, na tři týdny zmizel v džungli a dopis doručil. Nikdo mu prostě nemusel nic říkat. Ten člověk byl kreativní, sám hledal řešení a úkol splnil. A totéž požadoval továrník Bat'a po svých zaměstnancích.

Existují dva typy lidí. Kdybyste jim dali za úkol „poslat dopis „Garciovi“ tak jeden ty lidí řekne: „A kdo to je? A kde ho najdu? Jakou má adresu? Jakým způsobem to mám poslat? A co k tomu potřebuju? A kdy to mám udělat? A je to opravdu nutné? A nemůže to udělat někdo jiný?“ Druhý typ lidí vezme dopis, potřebné informace si sami zjistí a prostě dopis doručí.

Milí přátelé, v Ježíšově podobenství jde o něco podobného. Rozdání hřiven je vlastně zároveň zkouška, jak takový služebník ke svému úkolu přistupuje, jak u toho přemýšlí, nakolik je sám iniciativní a třeba jestli si uvědomuje, k čemu ta hřivna slouží. A také jestli ví, co je záměrem jeho pána. Dva z nich mají podnikavého ducha a chápou, že hřivna slouží k tomu, aby byla zhodnocena. Ten třetí služebník je pasivní a dělá ze sebe pouhého nočního hlídače. Tady mě postavte a tady budu stát.

Co jsme my? Podnikatelé nebo hlídači? I my jako věřící lidé máme ke službě Bohu rozdílné přístupy. Někteří máme za to, že je třeba pouze střežit svěřené křesťanské hodnoty jako oko v hlavě. Hlavně aby zůstaly zakonzervované tak, jak jsme je kdysi přijali. Bojíme se, abychom o ně nepřišli. Ale druhá skupina věřících jde klidně se svou hřivnou na trh. Bez zbytečného ptaní prostě jdou a skutečně vstupují na náboženské tržiště dnešní doby s nadějí, že se v něm křesťanství neztratí, ale má naopak schopnost přinášet našemu Pánu zisk a má potenciál růst.

Ten třetí služebník, který svou hřivnu zakopal (za což ho pán nepochválil) mi připomíná příhodu z doby, kdy jsem byl ještě farářem v jiném sboru. Tam za mnou přišli památkáři s tím, že sbor používá k večeři Páně vzácné toleranční kalichy, které mají nesmírnou historickou cenu. Doporučili mi, ať kalichy zamknu do trezoru a uchovám tak jejich hodnotu. Nechápalí, že ty kalichy mají pro nás hodnotu právě díky tomu, že se používají, jinak je to jen kus kovu. Stejně tak bible nebo kostely, ano i sama víra mají skutečnou hodnotu pouze tehdy, když jsou reálně využívány a nejde jen o zakonzervovanou muzeální záležitost či dokonce o náboženský skanzen.

Význam podobenství by se dal vyjádřit i jiným biblickým výrokem, a sice, že „víra bez skutků je mrtvá“. Stará evangelická teologie je poněkud alergická na výraz „skutky“, protože nám to zavání skutkařením a záslužnictvím, což nejde dohromady s evangeliem pouhé milosti a pouhé víry. Prostě nechceme, aby naše skutky zastínily či dokonce nahradily ten největší skutek Ježíše Krista, totiž jeho oběť na kříži a jeho zásluhu na našem spasení. Ale Ježíš sám říká: „Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“

Právě Ježíšův odchod k Otci umožnil, že učedníci jeho skutky začali rozmnožovat. Kdybychom byli stále odkázáni na Ježíšovu fyzickou přítomnost v tomto světě, tak bychom sice z internetu a ze zpráv věděli, že kdesi v Izraeli jakýsi Ježíš uzdravuje a činí zázraky, ale stále by to byla jen nevýznamná lokální záležitost někde na Blízkém východě. Ale svým odchodem Ježíš umožnil, že jeho Duch zmobilizoval učedníky po celém světě k životu víry podle Ježíšova evangelia. Ježíš sám pronesl větu: „Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde.“ Teprve můj odchod vás donutí něco dělat. Pokračovat v mém duchu, v mém díle.

Možná někdy dodnes spoléháme na to, že všechno za nás vyřeší Ježíš. Ale Ježíš, i když je v duchu s námi, odešel k Otci, aby nás aktivizoval. Abychom v jeho Duchu konali jeho skutky, a ještě je rozmnožovali. Tak jako služebníci v podobenství o hřivnách. Kdyby onen člověk z podobenství neodcestoval, možná by se jeho služebníci nikdy nenaucili investovat do podnikání a rozmnožovat hřivny.

Není to ale ani tak, že by ten člověk prostě jen předal své hřivny služebníkům a dělejte co umíte. On ty hřivny mezi ně rozdělil podle jejich schopností. Jednomu dal pět hřiven, druhému dvě a třetímu jednu. Každému na míru. Nikoho nepřetěžoval. Proto je zvláštní, že ho zklamal právě ten, kdo to měl nejllehčí. Chápal bych, kdyby se o svěřené hřivny bál služebník, který jich měl pět. To už je přece jen velká zodpovědnost. Ale že zrovna ten, který dostal jen jednu ji navíc ještě zakopal, svědčí o jeho opravdové neschopnosti.

A možná, že to není neschopnost. Možná jen neměl, jak se říká, ten správný „drive“, ten správný „tah na branku“, neměl vnitřní motivaci. Přitom věděl, že jeho pán má zájem své vlastnictví rozmnožovat a zhodnocovat. On věděl, že je to člověk, který sklízí, kde nesel a sbírá, kde nerozsypal. Ale možná s ním tuto myšlenku nesdílel. Nesnažil se pracovat v témže duchu. Neztotožnil se se záměry svého pána. A možná (a to už se pouštím do psychologizace postavy), možná neměl se svým pánem úplně nejlepší vztah, protože čteme, že se ho bál. Měl ho za tvrdého, přísného člověka. Bál se ho podobně jako se Adam v ráji, po svém upadnutí do hříchu, bál Boha. Tam také čteme, jen z malou obměnou: „Bál jsem se, a proto jsem se ukryl.“ Adam dokonce skrývá sám sebe.

Někdy své strachy, své skrývání se a zakopávání hřiven maskujeme za křesťanskou pokoru. Nechceme se zviditelňovat. Nechceme na sebe poutat pozornost. Ale kdo chce jít s hřivnami na trh, nemá jinou možnost než vyjít ze svého bezpečného úkrytu a nabízet zboží. Ano, zní to zvláštně, ale naše hřivny jsou skutečně zboží, tedy to, co jsme dostali z Boží ruky. Je to zboží. Z Boží ruky. Za to se stydět nemusíme. Ty hřivny nejsou naše. Jsou prostě Boží. A když je něco Boží, tak je to skvělé. Má to svou hodnotu. Každá hřivna, talent, nadání, schopnost, které nám Bůh svěřil, jsou nám dány, abychom je používali, rozmnožovali a věnovali svůj čas jejich zhodnocování.

Továrník Baťa dbal o to, aby jeho zaměstnanci byli ve své práci nejen kreativní, ale také šťastní. Oč víc si něco takového přeje Pán Bůh. Aby služba Bohu byla radost. Pán v dnešním podobenství říká těm, kteří skutečně touží pracovat v jeho službách: tady máš spoustu hřiven, pojď, vejdi a raduj se u svého Pána. Zatímco mít strach z přísného Boha, krčit se v koutě a sloužit mu jen s plácem a skřípěním zubů, to je podle mě cesta do pekel.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, dáváš nám svého Ducha, který se v nás stává hnacím motorem pro službu Bohu. Kéž se nebojíme jít na trh nejen se svou káží, ale především s tvými hřivnami, které jsi nám svěřil. A věříme ti, že to požehnáš.*

Přímluvná modlitba: *Prosíme tě, dej nám, Pane sílu, chceme začít podle slov tvých žít. Z tvé ruky, Pane náš, přijímáme tvé dary i úkoly, které nám rozdáváš. Prosíme za tvou církev tedy i za nás. Kéž jsme ve tvé službě kreativní, tvořiví, vynalézaví a přemýšlející, čím bychom ti udělali radost. Kéž jsme služebníky, kteří přejí tvému království zdar. Kéž ti upravujeme cestu, pro které bys vystupoval mezi nás, kéž ti dáváme prostor ve svém životě, v životě sboru, v církvi i ve světě. Požehnej službu všech tvých služebníků, kteří se snaží pracovat pro tvé království. Modlíme se za dny, které jsou před námi, zvláště za následující měsíce, kdy budou v tomto sboru sloužit jiní kazatelé. Prosíme, abys jim dal pravé slovo, z kterého by všichni brali užitek a povzbuzení. Chraň tento sbor ode všeho škodlivého a zbojného. Udílej svůj pokoj a mír mezi lidmi i na celém světě. Amen.*